

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

«УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЧИТАННЯ»

підручник для 3 класу закладів загальної
середньої освіти (у 2-х частинах)

Автори:

Інна Большакова

Марина Пристінська

Зустрічайте
в 2020!

Продовжує лінійку підручників —переможців конкурсів 2018 і 2019 років

РЕКОМЕНДОВАНО
МОН УКРАЇНИ
наказ №734 від 06.07.18

РЕКОМЕНДОВАНО
МОН УКРАЇНИ
наказ №407 від 28.03.19

УЧАСНИК
КОНКУРСУ
наказ №1409 від 07.11.2019

Інформація про авторів

Большакова Інна Олексіївна, методистка НВК «Новопечерська школа», тренерка Міжнародного проєкту «Читання і письмо для розвитку критичного мислення», тренерка НУШ, співавтор підручників і посібників для 1, 2 і 3 класів НУШ, авторка наукових публікацій з проблем інтегрованого навчання

Пристінська Марина Сергіївна
керівниця початкової школи НВК «Новопечерська школа»,
учитель-методист із професійним стажем 25 років, тренер
НУШ, співавтор підручників і посібників для 1, 2 і 3 класів НУШ

Підручник від перших тренерів НУШ

Кожна дитина — людина XXI століття

- Компетентісний підхід, розвиток навичок XXI століття, формування вміння спілкуватися онлайн і офлайн

Кожна дитина — дослідник/дослідниця мови і літератури

- Інтегрований підхід до вивчення мовних явищ та текстів різних видів: науково-популярних, літературних творів, інформаційних з включенням графічних організаторів, системність та цілісність

Кожна дитина має навчитися вчитися

- Інструментальність підручника, зручність у користуванні, наскрізне формування ключової компетентності «уміння вчитися»

Підручник від перших тренерів НУШ

У кожної дитини має бути шанс полюбити книги і читання, українську мову

- Наскрізне формування вдумливих читачів та мотивації читання, любові до слова

Кожна дитина може бути письменником

- Наскрізне формування мовленнєвих умінь, креативності

Кожна дитина має свій шлях навчання

- Варіативність використання підручника, система різнорівневих вправ за таксономією Блума, диференціація та індивідуалізація

Підручник від перших тренерів НУШ

Кожна дитина може помилятися, виправляти помилки і бути успішною в навчанні

- Система завдань з поступовим ускладненням, детальна робота з помилками

Кожна дитина має право навчатися з радістю

- Змістове наповнення підручника відповідає віковим потребам сучасних учнів

Акцент: читання

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

- Робота над структурою та особливостями художнього тексту.
- Кероване читання
- Читання в особах
- Театралізація

Мова. Після читання тексту пропонується написання есе з означеної проблематики

ПЕРШОКЛАСНИК

ЗАЧИН

Одного дня на початку навчального року до кабінету директора школи зайшов схвильований батько.

— Ви візьмете мого сина в перший клас? Я вже був у шістьох школах. Його нікуди не беруть.

— Чому? — запитав директор.

- Про що ти дізнався/дізналася? Якими можуть бути причини того, що дитину не беруть до школи? Що буде далі?

ГОЛОВНА ЧАСТИНА

— Розумієте, мій син занадто великий, щоб сидіти в класі.

— Може, йому краще сидіти в коридорі? — запропонував директор.

— Він не може розміститися в коридорі, — відповів батько.

— Тоді у спортивній залі.

— На жаль, він не поміститься й у спортивній залі, — сказав батько.

— Тож вибачте, ми, мабуть, також не зможемо прийняти вашого сина, — засумнівався директор.

— Я вас розумію, але, прошу, зрозумійте і мене, — напоягав батько. — Мій Павко повинен ходити до школи. Я не можу дозволити, щоб він залишився неосвіченим.

- Про що ти дізнався/дізналася? Чому Павка не брали до школи? Як можна вирішити цю проблему? Що буде далі?

Директор погодився записати Павка у школу. Домовилися, що хлопчик буде сидіти у шкільному дворі і дивитися у клас крізь відчинене вікно. Узимку Павко надягатиме шубу та навушники, щоб чути, що відбуватиметься за зачиненими вікнами. Він покладе класну дошку на коліна і буде писати. Наступного ранку Павко прийшов до школи. Його голова досягала даху. Він зазірав у вікна, а діти з подивом дивилися на нового учня.

- Про що ти дізнався/дізналася? Які проблеми можуть бути у спілкуванні Павка й однокласників? Що буде далі?

8

Раптом пролунав дзвінкий голос:

— Ти з першого класу?

— Я? — здивувався Павко і нахилився, щоб побачити, хто з ним розмовляє. — Так, — і посміхнувся сміливий дівчинці.

— Мене звали Ветка, — сказала дівчинка. — Мені тато вчора читав казку. У казці розповідали про добрих велетнів. А ти також добрий велетень?

Павко кивнув головою і подумав: «Що робити? Як переконати в цьому дітей?».

- Про що ти дізнався/дізналася? Чому дівчинка запитала Павка, чи він добрий? Що Павко зробить, щоб переконати дівчинку, що він не злий?

Павко підняв руку і дотягнувся до найближчого дерева в лісі. Потім підніс руку до вікна і всі побачили білочку, що сиділа на долоні.

— Білочка! — радісно скрикнула дівчинка. — А ти не знайдеш для неї шишку?

КІНЦІВКА

Павко знову простягнув руку і дістав шишку. Діти були у захваті. Вони перестали боятися Павка. Кожну перерву всі грали у футбол. А Павко був воротарем. А ось у схованки хлопчик не грав. Як можна схватися, маючи такий зріст?! Дітям не хотілося гратися без Павка, тож вони гралися у схованки все рідше. Павко гарно вчився, і вчителька завжди його хвалила і підбадьорювала.

За Марією Луриковою

- Що ти відчуваєш після читання тексту? Чому?
- Постав запитання однокласнику/однокласниці за текстом, користуючись схемою. Відшукай в тексті рядки з відповідями на запитання твого партнера/партнерки.

Хто? → Що? → Де? → Коли? → Який? → Чому?

- Яка проблема порушується в оповіданні? Чи бувають такі проблеми в житті?

9

Робота над ілюстраціями за метою «Входження в картину», порівняння текстової та графічної інформації

Зручні схеми аналізу запропонованих текстів

Проблемний підхід до вибору і аналізу текстів. Формування життєвих компетентностей

7

Акцент: мова

Стило і доступно подано основну інформацію уроку. Виділені ключові слова

Інструментальність підручника. Формування навички «учись учитися». Подано схеми для навчання учнів опрацювати правило

МОВА І МОВЛЕННЯ. УСНЕ І ПИСЕМНЕ МОВЛЕННЯ. Я СПІЛКУЮСЯ

Мова — система умовних знаків та правил, які допомагають їх використовувати. Мова містить звуки, букви, слова, правила поєднання слів у речення, а речень у тексти тощо. Коли ти, наприклад, говориш, то користуєшся мовою. Це **мовлення**. Мовлення буває **усне** і **писемне**.

1 Попрацюй над правилами за схемою.

Прочитай самостійно

Розкажи своїми словами в парі

Запиши ключові слова

Прочитай у парі

Постав запитання

- Запиши одне речення на вибір.
- Добери споріднені слова до слова **мова**.

2 Розглянь схему. Розкажи про ситуації спілкування.

СИТУАЦІЯ СПІЛКУВАННЯ

Хто спілкується?	Для чого спілкуються?	Де спілкуються?
Адресант Я говорю Я пишу	Адресат Я слухаю Я читаю	Мета Дізнатися, повідомити
		Удома У транспорті

- Наведи приклади різних ситуацій спілкування із власного досвіду.
- Запиши ключові слова чи намалюй схему.

3 Розкажи, з якою метою спілкуються діти. Склади речення про власну мету спілкування. Починай словами: «Я спілкуюся для того, щоб...».

дізнатися інформацію

вплинути на когось

підтримати когось

домовитися про щось

зрозуміти щось

розповісти про себе

- Придумай діалог з рідними про спілкування.

МОВА І МОВЛЕННЯ. СТИЛІ МОВЛЕННЯ

Ти спілкуєшся з різними людьми в різних умовах. Ти будеш висловлювання відповідно до ситуації спілкування. Тобто використовуєш різні **стилі** мовлення.

1 Розкажи про стилі мовлення. Запиши ключові слова.

<p>Розмовний </p> <p>Удома Ти розповідаєш про день у школі</p> <p>слова, які вживають усі; жести, міміка, емоції</p>	<p>Науково-популярний </p> <p>У школі Ти презентуєш проєкт</p> <p>наукові поняття; факти, шрифти, правильно побудовані речення</p>	<p>Діловий </p> <p>В аптеці Ти купуєш ліки за рецептом</p> <p>короткий та чіткий текст; вказано назву документа, наприклад назву лікарні, де видали рецепт із печаткою</p>
<p>Художній </p> <p>У оліютеці Ти читаєш літературний твір</p> <p>художні засоби, наприклад порівняння</p>	<p>Публіцистичний </p> <p>У машині Ти слухаєш медіа-новини по радіо</p> <p>факти, думки журналістів про ці факти</p>	

- Наведи приклад до кожного зі стилів мовлення.

Створення ситуації мовлення. Розвиток критичного оцінювання висловлювань та формування власного

Візуалізація основної інформації уроку з практичними прикладами. Робота в парах чи групах

Читання. Опрацювання інформаційних текстів. Формування навички визначати ключові слова та оперувати ними в різних ситуаціях

Акцент: розвиток мовлення

УСНЕ МОВЛЕННЯ. МОНОЛОГ

1 Вірш. Монолог. Гумор. Тема. Головна думка. Рима

ЯК Я ВЧОРА ВИСТУПАВ
От я вчора виступав! —
Ви б почули, як співав!
Хоч немає слуху,
Я горлав щодуху:
До-ре-мі-фа-соль-ля-сі!
Голос мій почули всі!
А скінчив — що сталося! —
З місць усі зірвались,
Сцену ледь не рознесли,
А мене вхопили —
Аж на вулицю несли
І вже там... набили!

Грицько Бойко

- Чому?**
- Чому хлопчик голосно кричав?
 - Чому глядачі несли співака на вулицю?
 - Чому цей вірш гумористичний?

2 Розкажи, яким має бути твій усний виступ.

ТРИ СКЛАДОВИХ УСОГО ВИСТУПУ

18

3 Підготуй та виступи з усною презентацією з теми на вибір. Користуйся схемою.

- ✓ Про що ти хочеш розповісти?
- ✓ Для кого?
- ✓ З якою метою?

- ✓ З чого ти почнеш доповідь?
- ✓ Які факти чи ідеї будеш презентувати?
- ✓ Чим завершиш виступ?

- ✓ Чи знаєш ти, як вимовляється кожне слово?
- ✓ Прочитай виступ повільніше і голосніше, ніж ти говориш зазвичай.

4 Спishi і вивчи скоромовку, щоб правильно вимовляти звуки.
Коло киці Костик в кошик кошенят кладе кошлатик.
Біля Кості котить котик круглу кульку кошеняткам.

РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ. СТВОРЮЄМО ПАМ'ЯТКУ

- Створи пам'ятку «Моє усне мовлення». Використай поради з довідки за вибором.

Довідка. Запиши свою розмову на диктофон і прослухай. Витримуй павзи. Слідуй за тембром голосу. Не поспішай говорити. Збагачуй словниковий запас. Доцільно використовувати міміку і жести. Повторюй скоромовки. Читай уголос.

19

• Уведення в тему за допомогою літературного твору
• Аналіз художнього тексту за методикою «Три «Чому?»»

• Візуалізація інформації
• Алгоритм усного виступу для підготовки усної презентації теми

Інструментальність підручника.
Схема для роботи в парах і групах із створення усної доповіді

Формування навички «учись учитися». Урок розвитку мовлення

Інтеграція
Мова. Поняття про монолог.
Створення монологу на задану тему
Читання. Аналіз вірша

Інтернет-підтримка

Додаткові завдання:

- завдання для розвитку усного і писемного мовлення
- вправи для формування орфографічних й орфоепічних умінь
- завдання для розвитку критичного та креативного мислення
- вправи для формування емоційного інтелекту

«УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЧИТАННЯ» ПІДРУЧНИК ДЛЯ 3 КЛАСУ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (У 2-Х ЧАСТИНАХ) ЧАСТИНА 1 (БОЛЬШАКОВА І. О., ПРИСТІНСЬКА М. С.)

Автори: Большакова І. О., Пристінська М. С.

2. Підпиши велосипеди:

дорожній велосипед, водний велосипед,
гоночний велосипед, гірський велосипед.

розпочати роботу

розпочати роботу

розпочати роботу

розпочати роботу

розпочати роботу

розпочати роботу

розпочати роботу

«УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЧИТАННЯ» ПІДРУЧНИК ДЛЯ 3 КЛАСУ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (У 2-Х ЧАСТИНАХ) ЧАСТИНА 1 (БОЛЬШАКОВА І. О., ПРИСТІНСЬКА М. С.)

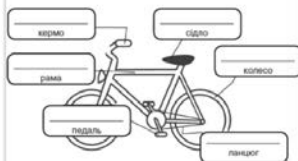
ВЕЛОСИПЕД / ДОДАТКОВІ ЗАВДАННЯ

Велосипед

Велосипед

1. Підпиши малюнки, користуючись словами з рамки.

велосипедний, велосипедна, велосипедни

3. Впиши слова з рамки в речення.

велосипеди, велосипедах, велосипедів, велосипедами

Велосипеди-павуки

УХІХ столітті виготовляли незвичні _____.
У таких _____ переднє колесо було дуже великим, а заднє — маленьким. Сідло та педалі _____ кріпилися на передньому колесі. Цими _____ користуватися було досить небезпечно.

Навчально-методичний комплект

- Підручник (у 2 частинах)
- Робочий зошит (у 2 частинах)
- Методичний посібник для вчителя + орієнтовна навчальна програма

ПРИКМЕТНИК

1 Утвори пари. Підкресли величини... та прикметники

Що? червоний, зелений
Який? зелений, синій, червоний

2 Дітячки записували подібні прикметники у відповідні стовпчики таблиці. Який прикметник вилетів «забіла»? Чому? Запиши решту прикметників.

червоний	жовтий	зелений	синій
вогничий	лісовий	смарагдовий	лазуровий

3 Розфарбуй смайлики відповідно до кольорів записок. З'єднай смайлики та подібні прикметники. Утвори і записи сполучення слів прикметника з величником

4 Відгадай предмет за описами. Намалюй його. Запиши назву його ознак.

колір	сильно-жовтий
розмір	великий
форма	прямокутний
матеріал	шовковий
приналежність	український
час/літ	дівчий
предмет	
малюнок	

5 Запиши прикметники, розподіляючи їх за значеннями. Дівочий, западний, гучний, солодкий, гіркий, солодий, холодний, гарячий, гладкий, колючий, кислий, тижий.

Отримайте більше

ranok.com.ua

interactive.ranok.com.ua

office@ranok.com.ua

тел. (057) 719-48-65

Долучайтесь до обговорення

«Методист»

«Ранкова освіта»

Долучайтесь до обговорення в групі:
#ХОЧУВЧИТИСЬ@Українська
мова//Початкова школа. Ранок

